

Terveisiä vuodelta 1989

Tässä lehdessä julkaistaan eräiden johtavien päättäjien näkemyksiä hammashoitouudistuksen tilanteesta. Uudistusprosessi on kesken, ja on varsin ymmärrettävää, että varmaa tietoa sen etenemisestä ei ole kenelläkään. Toisaalta vaikuttaa myös siltä, että päättäjien on vaikea myöntää todellisuuden ja tavoitteiden olevan vielä kaukana toisistaan. Kaikkien suomalaisten tarpeellinen suun terveydenhoito ei suinkaan toteudu ensi vuonna kansanedustajien muutospäätösten mukaan.

Palvelujärjestelmä perustuu kahteen kanavaan, julkiseen ja yksityiseen sektoriin, joista potilaat valitsevat hoitopaikkansa. Yksin ei kumpikaan sektori pysty urakasta selviytymään. On itsestään selvää, että potilaan omavastuuosuudella on tärkeä merkitys hoitopaikan valinnassa. Kansalaisille voidaan varmimmin taata hyvät hammashoitopalvelut silloin, kun potilaat jakautuvat molemmille sektoreille. Tämä oli myös lainlaatijan tarkoitus kaksi vuotta sitten.

Yhteiskunnan maksuja on yleisesti korotettu lukui-

sia kertoja kuluneiden 13 vuoden aikana. Elinkustannusindeksi on kohonnut 32 %. Sairausvakuutuksen korvaustaksaa lääkärin- ja hammaslääkärinpalkkioista ei kuitenkaan ole tarkistettu kustannusten kohoamisen myötä kertaakaan vuoden 1989 jälkeen. Asia on kasvanut poliittiseksi möhkäleeksi, eikä sosiaali- ja terveysministeriöllä ole ollut näkemystä sen hoitamisesta — ellei sitten tavoitteena ole koko korvausjärjestelmän hautaaminen.

Taksojen tarkistamisestahan ei päättä Kansaneläkelaitos vaan sosiaali- ja terveysministeriö. Itse asiassa ministeriössä on joka vuosi tosiasiallisesti tehty päätös siitä, että taksaa EI tarkisteta kustannusten nousun mukana. Tämä ei kuitenkaan ole ollut kansanedustajien tahto. Jos laissa lukee 60 %, niin voidaanko eduskunnan yli kävellä ja todeta, että puolet tuosta riittää? Vai oletetaanko, että potilailta perittäisiin samoja hintoja kuin 13 vuotta sitten? Ei mene enää montaa vuotta, kun inflaatio on edennyt niin paljon, että koko Kela-korvauksella ei ole mitään merkitystä. Taksan jälkeenjääneisyys on lisäksi aiheuttanut jo vuosia sekaannusta potilaille, kuten pääjohtaja Jorma

Huuhtanenkin kuvaa: korvaus oli-kin jotain ihan muuta kuin luvutut 60 %. Tämä samaan aikaan, kun muualla yhteiskunnassa pyritään hintojen läpinäkyvyyteen ja selkeyteen, jotta kuluttajat tietävät, mitä mikin todella maksaa. Edelleen tuntuu elävän epäluulo siitä, että jos taksaa korotetaan, niin hinnat vain nousevat. Saman väitettiin tapahtuvan vuosi sitten korvauspiirin laajentuessa. Mitään äkillistä hyppäystä ei kuitenkaan tullut.

Kansallinen terveysprojekti valmistelee lähiaikoina esityksiä potilaiden hoitoon pääsyn varmistamisesta ja heidän omavastuuosuuksistaan. Suun terveydenhoito on tässä mukana, kuten kansliapäällikkö Markku Lehto toteaa. Sairausvakuutuksen roolia ei voida siinä sivuttaa, kuten ei toivottavasti voida maan seuraavan hallituksen hallitusohjelmastakaan.

MATTI PÖYRY

■ Pääsihteeri Gorbatshev hämmästyy lokakuussa 1989, kun langattomalla puhelimella voi soittaa suoraan Moskovaan. Nyt hämmästyvät potilaat, kun Kelan korvausosuus vuosi vuodelta pienenee.

■ Generalsekreterare Gorbatsjev blir överraskad i oktober 1989 då man kan ringa trådlöst till Moskva. Nu blir patienterna överraskade när FPA:s ersättning blir mindre för varje år.